

добровільно. Ситуацію їх збігу слід розглядати в якості ідеальної. Відповідно, і соціальну відповідальність можна розділити на зовнішню, яку суб'єкт несе перед іншими і внутрішню, яку він несе перед собою. Моральна, матеріальна, юридична відповідальність як форми соціальної відповідальності суб'єкта можуть бути і зовнішніми і внутрішніми, колективними та індивідуальними. Але духовна відповідальність суб'єкта як форма соціальної відповідальності може бути тільки індивідуальною і внутрішньою, так як передбачає в якості свого суб'єкта людину, яка не тільки усвідомлює свій обов'язок, а й наділена почуттям совісті, сорому, провини, а для релігійної людини духовна відповідальність передбачає і віру в бога, і усвідомлення обов'язку перед ним. Отже, зовнішню відповідальність яка настає за накладений суспільством обов'язок слід розглядати як об'єктивну, а внутрішню, за обов'язок який суб'єкт взяв на себе сам, як суб'єктивну.

Таким чином, виховання відповідальної особистості передбачає усвідомлення нею співвідношення соціальної відповідальності та обов'язків, відношення до обов'язку як до імперативної складової поведінки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дяченко О. К. Особливості визначення поняття «соціальна відповідальність» у соціологічному контексті. / О. К. Дяченко // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2014. – Вип. 3. – С. 60-66.

УДК 323.212

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

*Мандрик Л. П., викладач-методист Технологіко-економічного коледжу
Миколаївський національний аграрний університет*

Глобальною тенденцією суспільних перетворень в світі є формування інформаційного суспільства, специфічними ознаками якого виступають пріоритетність знання як найважливішого ресурсу, застосовуючи який можна більш ефективно і раціонально розв'язувати актуальні проблеми сьогодення. Умови інформаційного суспільства характеризуються наявністю нових соціальних інститутів і суспільних механізмів соціалізації молоді. Йдеться, зокрема, про таке. Молодь, порівняно зі старшими поколіннями, краще засвоює нові інформаційні технології і стає їх основним користувачем. Інформатизація змінює базові духовно-культурні структури, поняття та уявлення дітей та молоді. Вони мають особливе уявлення про життя та людей, свій внутрішній світ, інакше організують свій час [1, с. 130].

Погоджуючись з цією думкою вчених, вважаємо за потрібне звернути увагу також на деякі інші обставини. По-перше, інтернет-середовище виступає якісно новим простором, в якому ведеться пошук необхідної інформації, здійснюється величезна кількість людських взаємодій, забезпечується спілкування між індивідами які живуть не лише у межах своєї держави. Причому людські контакти відбуваються в онлайн-режимі, за ініціативою звичайних користувачів, а обмін інформацією практично не контролюється, не планується і не спрямовується зовнішніми соціальними агентами, тобто, реально утворюються окремі майданчики живого громадянського суспільства, в межах яких молода людина здатна позиціонувати себе з різних питань, самореалізуватись і отримати орієнтири для подальшої своєї долі.

По-друге, інформаційне суспільство утворює нові феномени громадської думки. З одного боку вона постає як консолідована через соціальні мережі спільнота, але з іншого боку чинниками соціалізаційного впливу стають лідери молодіжної думки на кшталт блогерів. Отож, формується ніби паралельно стосовно офіційних інститутів та агентів соціалізації, стосовно світу дорослих, особливо старшого покоління, комунікаційна реальність. Вона здійснює виховний вплив часто поза уваги і традиційних каналів передачі досвіду від старшого покоління до молодших.

По-третє, парадоксальним явищем процесу соціалізації виступає зниження і часто деградація традиційних чинників формування світогляду, життєвих установок, ідеологічних орієнтацій для людини – роль книги, газети, лектора і таке інше в наш час практично нівелюється через доступність альтернативних джерел інформації і впливу. Ті соціальні інституції, на яких покладений обов'язок виховання: школа, театр, заклади культури та спорту давно втратили монополію на формування особистості молодої людини і програють у конкуренції з новітніми інститутами соціалізації.

І, насамкінець, про четверту особливість. Оскільки традиційні інститути соціалізації завжди сповідували необхідність розвитку цілісної, гармонічної молодої особистості, то їх занепад одночасно призводить до поширення явищ фрагментарності у становленні світоглядних позицій молоді, кліпового мислення і образного сприйняття дійсності, відсутністю детерміністського погляду і, пов'язаного з ним невміння бачити суперечливі причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами і закономірностями соціальної реальності, необґрунтованістю оцінок і невмінням робити логічні висновки і узагальнення.

Соціалізаційний вплив сьогодні істотно залежить від засобів масової інформації таких як радіо і телебачення, вони пропонують розважально-селективний підхід у використанні інформації. Поширення, особливо на телебаченні, отримала така форма подачі новин, що постійно супроводжується коментарем відповідного спрямування, але через брак аналітичного підґрунтя у подачі новин і відсутності цілісних

парадигматичних підвалин панує достатньо строката картина суспільних подій, пояснення яких відрізняється спрощеним, але ефектним за формою поданням, панує агресивна реклама, яка нав'язує стереотипи поведінки, активно пропагує цінності суспільства споживання.

Тому слід погодитись з ідеєю, висловленою українським дослідником М.П. Лукашевичем, що проблема соціалізації молоді не втрачає актуальності, адже постійно змінюються умови суспільства, зазнають перетворень соціальні інститути, а перед кожним новим поколінням постають специфічні виклики і нові завдання [2, с. 35].

Крім того, не можна не бачити, що молодь постійно стикається з великим обсягом агресивної масової інформації, пропаганди та реклами, які часто суперечать традиційним гуманістичним цінностям. Ця негативна інформація здатна зомбувати молоду особистість, формувати в неї деструктивні асоціальні настрої, руйнувати позитивні ідеали та віру в добро, красу, гармонію. У сучасному суспільстві молодь, споживаючи інформацію, формує та вкорінює особливу культуру, яка часто орієнтована на візуальні образи. Така молодіжна субкультура утворює додатковий бар'єр для передачі соціальної естафети від старшого покоління до молодого, утруднює діалогізацію суспільно-політичних та інших відносин.

Таким чином, процесу соціалізації молоді, особливо в інформаційному суспільстві, притаманна внутрішня конфліктність, яка зумовлена багатьма факторами. Сучасна цивілізація в масових масштабах нівелює людину, прагне підігнати її під певний стандарт. Разом вказане потребує соціального моніторингу становлення молоді і відповідної своєчасної реакції у молодіжній політиці держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Прохоренко Т. Г. Соціалізація молоді в інформаційному суспільстві: особливості та ризику / Т. Г. Прохоренко // Вісник Національного університету «Юридична академія» імені Ярослава Мудрого. – № 2 (29). – 2016. – С. 128-134.

2. Лукашевич М. П. Особливості соціалізації української молоді в сучасних умовах / М. П. Лукашевич // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2009. – № 4. – С. 34–36.